

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	<u>035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)</u>

1. Кваліфікація, що присвоюється: Освітня кваліфікація: Бакалавр з філології. Перекладач з англійської мови.

2. Тривалість програми: 3 роки 10 місяців.

3. Кількість кредитів: 240 кредитів ЄКТС.

4. Рівень кваліфікації відповідно до Національної рамки кваліфікацій та Європейської рамки кваліфікацій: FQ-ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень.

5. Галузь знань:

03 Гуманітарні науки

6. Профіль програми

Мета програми	
Надання студентам основ комунікативних вмінь та навичок, навичок перекладу. Розвиток особистісних якостей, формування загальнокультурно-універсальних (загальнонаукових, соціально-особистісних, інструментальних) та професійних компетенцій відповідно до вимог з наряду підготовки «Переклад» на основі домінуючого фактору євроінтеграції.	
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою	
На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи, які здобули повну загальну середню освіту, освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста або освітній ступінь бакалавра.	
Характеристика програми	
1. Предметна область / галузь знань	03 Гуманітарні науки
2. Фокус програми: загальна/спеціальна	Основний фокус програми – підготовка бакалаврів з філології. Перекладачів з англійської мови.
3. Орієнтація програми	Освітньо-професійна. Програма із врахуванням сьогоденного стану філології, орієнтує на використання іноземної мови для забезпечення

		міжнаціональної та міжкультурної комунікації.
4.	Особливості програми	Програма включає в себе значний спектр споріднених дисциплін пов'язаних з основними принципами комунікації та правилами соціальної інтеракції. Освітньо-професійна програма передбачає необхідність практики (навчальної та виробничої), реалізація якої проходить в рамках програми, стажування за кордоном, участь у міжнародних програмах з академічного обміну (наприклад, програми Фулбрайта та Еразмусу з англійської мови та програми Німецької служби академічного обміну з німецької мови) (в рамках програми та самостійно), в освітянських програмах та ін.; іноземна мова викладання фахових предметів; наявність мовних асистентів-іноземців (з англійської та німецької мов, наприклад американського Корпусу Миру, німецького Гете Інституту та ін.); програма студентської академічної мобільності.
Стиль та методика оцінювання		
1.	Підходи до викладання і навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуальні підходи. Лекції, семінари, практичні заняття в малих групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації з викладачами, підготовка бакалаврської роботи.
2.	Система оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та поза аудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми; поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль, кваліфікаційні екзамени, письмові, усні екзамени, тестування, есе, презентації, залік,

		курсова робота.
	Програмні компетентності	
1.	Загальні	<p>Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.</p> <p>Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, цінувати його культурно-історичні та морально-етичні надбання та сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань.</p> <p>Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості.</p> <p>Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.</p> <p>Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою.</p> <p>Усвідомлена повага до різноманіття культур.</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.</p> <p>Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p>
2.	Фахові	<p>Розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.</p> <p>Здатність демонструвати знання з теорії та історії</p>

	<p>мов(и), що вивчаються(ється).</p> <p>Здатність аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.</p> <p>Базові уявлення про основні тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.</p> <p>Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>Розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.</p> <p>Професійні знання й уміння з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики.</p> <p>Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>Розуміння значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p>
--	---

		<p>Розуміння комунікативної діяльності як реалізації функцій мови в різних суспільних сферах (жанрово-стильова диференціація мови).</p> <p>Здатність здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мови.</p> <p>Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.</p>
--	--	--

1. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

Аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти української історії та сучасного суспільного життя.

Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

Демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

Використовувати іноземну мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.

Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

Виділяти галузі філології й окреслювати коло їх основних проблем.

Знати систему мови.

Знати історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються.

Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їх специфіку й місце в літературному процесі.

Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Окреслювати основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.

Демонструвати знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики.

Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

Планувати і здійснювати дослідження в галузі філології на належному рівні.

Бакалавр з філології. Перекладач з англійської мови повинен пройти ознайомчу, навчальну та виробничу практики; підготувати та захистити бакалаврську роботу.

2. Структурна діаграма програми

Назва навчальної дисципліни/модуля або практики	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин	Семестр
I. Цикл загальної підготовки			
Загальні нормативні дисципліни (15 кредитів, 6%)			
Філософія	4	120	3
Українська мова	5	150	1
Історія України та Української Культури	6	180	1
II. Цикл професійної та практичної підготовки			
Професійні нормативні дисципліни (96 кредитів, 38%)			
Лінгвістика	5	150	1
Риторика	4	120	2
Вступ до спеціальності (Вступ до германської філології)	4	120	2
Англійська мова: практичний курс	30	900	1-6
Порівняльна типологія англійської та української мов (Порівняльна лексикологія; Порівняльна граматики)	4	120	7

Стилістика англійської мови	4	120	8
Німецька мова: практичний курс	23	690	2-5
Світова література	12	360	2; 5-6
Основи педагогіки та психології	4	120	1
Теорія перекладу (Вступ до перекладознавства; Основи міжкультурної комунікації; Теорія перекладу)	8	240	1; 8
Практика письмового та усного перекладу з англійської мови і термінознавство	16	480	2-5
Практика письмового та усного перекладу з німецької мови	16	480	5-8
Дисципліни вільного вибору факультету (45 кредитів, 19%)			
Дисципліни вільного вибору студента (60 кредитів, 22%)			
Перелік дисциплін професійного спрямування	4	120	3-8
Перелік дисциплін за основною спеціальністю	28	840	3-8
Перелік дисциплін за другою спеціальністю	20	600	3-8
Практична підготовка (24 кредити)			
Навчально-ознайомча практика	3	90	2
Начальна практика (перекладацька, усна)	6	180	4
Виробнича практика (перекладацька, письмова)	6	180	6
Виробнича практика (перекладацька, 2 іноземні мови)	9	270	7-8

3. Форма навчання: денна.

4. Положення про оцінювання та шкала оцінок

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол №7). Основними формами контролю є поточний, проміжний (модульний) та підсумковий (залік, іспит). Оцінювання знань здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та переводиться у 100-бальну шкалу.

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	
	екзамен	залік
90-100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
65-79		
55-64	задовільно	
50-54		
30-49	незадовільно	не зараховано
1-29		

5. Форми атестації здобувачів

Атестація здійснюватиметься у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену зі спеціальності. З метою атестації здобувачів вищої освіти створюється Атестаційна комісія, діяльність якої регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи Атестаційної комісії в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.02.2015 р., протокол №5). Атестаційний екзамен включає програмні питання, які визначають рівень засвоєння фахових компетентностей.

Кваліфікаційною роботою є робота бакалавра, що виконується на завершальному етапі здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вимоги до написання кваліфікаційних робіт, порядок її виконання та захисту визначено в «Положенні про кваліфікаційні роботи в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.11.2015 р., протокол №4). Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується методичними рекомендаціями кафедри. Для запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи розміщуються на електронному репозиторії вищого навчального закладу та проходять комп'ютерну перевірку на наявність плагіату.

6. Керівник програми чи еквівалентна посада

Гарант освітньої програми – кандидат філологічних наук, доцент Сорока Тетяна Вячеславівна

7. Професійні профілі випускників.

Первинною посадою для випускника, згідно з чинним Національним класифікатором професій України є усний та письмовий переклад двома іноземними мовами в культурній, діловій, соціополітичній, науковій та освітній сферах, а також забезпечення міжкультурної комунікації в різних

сферах професійної діяльності, таких як: СМІ, маркетинг, менеджмент, юриспруденція, економіка, бізнес та ін.

Після закінчення навчання випускники спеціалізації «035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)» можуть працювати на іноземних, спільних та вітчизняних підприємствах на посадах:

- перекладач;
- секретарь-референт;
- менеджер з міжнародних зв'язків;
- керівник підрозділу міжнародних зв'язків у політичних, громадських організаціях;
- фахівець зі зв'язків з громадськістю і пресою;
- редактор міжнародних та вітчизняних видань;
- гід-перекладач;
- контент-менеджер.

8. Доступ до подальшого навчання.

Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем.

ІНФОРМАЦІЯ СТОСОВНО ОКРЕМИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

Загальні нормативні дисципліни

ФІЛОСОФІЯ

НАЗВА МОДУЛЯ: Філософія

1. КОД: ЗНД 1.01

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: другий

4. СЕМЕСТР: 3

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Запорожченко О. В.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сприяння ґрунтовному ознайомленню студентів з історією розвитку філософії; роз'яснення основних актуальних проблем сучасної світової філософії; визначення основних етапів формування світової філософської думки; розвиток вміння самостійно робити філософський аналіз різних вчень, концепцій, ідей, порівнювати їх; розвиток вміння обґрунтовувати свою світоглядну позицію і філософські погляди, вміння відстоювати свої погляди в дискусії; виховання поваги до загальнолюдських цінностей, на яких ґрунтується розвиток людства; сприяння формуванню систематизованого світогляду і високої культури мислення .

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: специфіку філософії як особливого типу світогляду, її функції, завдання, проблемне поле; понятійно-термінологічний апарат курсу; основні напрямки філософії та історію їх виникнення; основних представників світової філософії та їх базові концепції та ідеї; особливості та проблематику філософських пошуків у кожному епоху розвитку людства; основні джерела філософських знань.

вміти: обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо важливості знань з основ філософії; порівнювати між собою різні філософські погляди, ідеї, концепції; аналізувати

вплив соціокультурних чинників на формування філософських ідей, проблематику філософських пошуків; коректно використовувати філософські терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники, застосовувати філософські терміни для експлікації власної думки; здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'Я'ЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Основні філософські поняття античної філософії. Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Релігійний характер філософських пошуків. Філософія епохи Відродження.

Представники європейської філософії Нового часу. Соціальні та антропологічні ідеї Нового часу та філософія Просвітництва. Загальна характеристика німецької класичної філософії, її представники. Марксистська філософія. Антропологічні напрямки в західній філософії. Проблема несвідомого та ірраціонального. Філософія людського існування (екзистенціалізм). Еволюція релігійної філософії. Сцієнтистські напрямки. Позитивізм та його різновиди. Структуралізм та модернізм в сучасній філософії.

Філософська думка Київської Русі. Києво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Проблема людини у філософських роздумах Г.Сковороди. Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Грушевського та ін. Подальший розвиток філософської думки в Україні.

Буття як універсальна філософська категорія. Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації її у реальності буття. Загальний зміст і форми пізнавальної діяльності. Істина як процес. Природні передумови, матеріальні та духовні засади людського життя. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Суспільна свідомість. Проблема сенсу, цінності і самоцінності людського життя у духовному досвіді людства. Ідея цілісної людини як вираз сенсу людського життя. Свобода і гуманізм. Свобода і культура.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. — К., 2001.

2. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні : навч. посібник / І. В. Огородник, В. В. Огородник. — К., 1999.

3. Філософія : навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. — 5-е вид., випр. і доп. — К. 2005.

4. Федів Ю., Мозгова Н. Історія української філософії: навч. посібник / Ю. Федів, Н. Мозгова. — К., 2001.

5. Чижевський Д. Нариси з історії філософи в Україні / Д. Чижевський // Твори. В 4 т. / під заг. ред. В. Лісового. — К., 2005.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

УКРАЇНСЬКА МОВА

НАЗВА МОДУЛЯ: Українська мова

1. КОД: ЗНД 1.02

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6

6. ЛЕКТОР: доц. Циганок І. Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сформувати уявлення студентів про українську мову як систему одиниць різного рівня, що взаємодіють, поглибити знання першокурсників, набуті під час вивчення української мови за шкільною програмою, активізувати й удосконалити мовленнєві навички, культуру письма та усного спілкування. Одним із основних аспектів вивчення української мови є функціональний підхід, тому безпосередню увагу зосереджено на використанні студентами мовних засобів для формування досконалого мовлення.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні питання з лінгвістики, зокрема фонетики, фонології, лексикології, фразеології, лексикографії, граматики української мови, стилістики і культури української мови; різні аспекти ділового спілкування.

вміти: диференціювати мовні одиниці всіх мовних рівнів та здійснювати їх опис, правильно використовувати на письмі їх словоформи; розрізняти функціональні стилі української мови, спираючись на їхні ознаки;) грамотно писати тексти різних стилів; правильно писати документи різних видів, доречно використовуючи особливості документної мови.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'Я'ЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

КОРЕКВІЗИТ: Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Українська мова серед інших мов світу. Фонетика. Класифікація звуків української мови. Орфографія, орфоепія, пунктуація української мови. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія і фразеографія.

Словотвір і морфеміка української мови. Морфологія як вчення про частини мови. Іменник в українській мові. Прикметник в українській мові. Числівник в українській мові. Займенник в українській мові. Дієслово в українській мові. Незмінювані частини мови в українській мові. Синтаксис української мови. Словосполучення і просте речення. Складне речення. Пряма і непряма мова. Діалог. Заміна прямої мови непрямою. Цитати. Українська пунктуація.

Стилістика української мови. Мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль. Розмовний стиль. Офіційно-діловий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль.

Ділове мовлення і культура мови. Літературна мова як оброблена форма загальнонародної мови. Культура мови, культура мовлення. Комунікативні якості мови. Культура усного мовлення.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова. – К., 2006.
2. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
3. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
4. Український правопис. – К., 2010.
5. Делюсто М. С. Типологія говірок межиріччя Дністра і Дунаю. – Ізмаїл, 2012.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

НАЗВА МОДУЛЯ: Історія України та української культури

1. КОД: ЗНД 1.03

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доц. Дізанова А. В.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сприяти формуванню у студентів знань щодо становлення і розвитку українського народу, його діяльності в соціально-економічній, духовній, політичній, державній, культурній сферах з давніх часів до сьогодення, взаємодії з іншими народами та державами; вмінь аналізувати економічні, соціальні, політичні, культурні явища й процеси, що відбувалися в Україні на різних етапах історичного розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат; основні етапи історичного процесу та культурного розвитку на теренах України; специфіку політичного, соціального, економічного, культурного життя України на різних етапах історії, специфіку розвитку окремих регіонів України;

вміти: використовувати набуті знання в практичній діяльності; аналізувати історичні події, орієнтуватися в історичному просторі та часі, визначати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах; давати оцінку пам'яткам вітчизняної та світової культури, співвідносити їх з історичними періодами, самостійно поглиблювати знання у рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'Я'ЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

КОРЕКВІЗИТ: Історія країн Центрально-Східної Європи

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Стародавня доба в історії України. Східні слов'яни. Проблема етногенезу та розселення слов'ян. Господарство та суспільний лад слов'ян. Антське царство та його політичне становище в IV-VI ст. н.е. Побут, культура і вірування слов'янських племен. Походження та основні етапи формування українського етносу.

Середньовічна держава Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Передумови утворення Київської Русі. Внутрішня та зовнішня політика перших руських князів. Соціально-економічний розвиток Київської держави в X - на початку XII ст. Політична система Київської Русі. Запровадження християнства. Етнічними «русичі», «руські люди» і «Україна». Галицько-Волинське князівство в другій половині XIII – першій половині XIV ст.

Українська національна революція середини XVII ст. Причини і характер, мета, рушійні сили революції. Проблеми періодизації. Б.Хмельницький. Становлення української козацької держави. Переяславська рада та договір з Московською державою 1654 р., його оцінка істориками. Березневі статті. Дипломатія Б.Хмельницького.

Українські гетьмани Ю.Хмельницький та І.Виговський. Гадяцька угода. Переяславські статті 1659 р. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Соціально-економічні, політичні, демографічні наслідки революції.

Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. І.Сірко. Причини та наслідки ліквідації Запорозької Січі. Приєднання Росією Півдня України та його колонізація в др. пол. XVIII ст. Правобережна Україна та західноукраїнські землі у другій половині XVII ст. Гайдамацький рух. Коліївщина. Поділи Польщі (1772, 1793, 1795) та приєднання українських земель до Росії та Австрії.

Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (XIX – початок XX ст.) Початок українського національного відродження, історіографія проблеми. Кирило-Мефодіївське товариство. Т.Шевченко. Характер політики австрійського уряду щодо українців. Реформи Марії-Терезії та Йосифа II. Початок національного відродження в Галичині. «Руська трійця». Події революції 1849-1849 рр. на західноукраїнських землях.

Скасування кріпацтва. Реформи 60-70-х років XIX ст. Соціально-економічний розвиток у пореформений період. Національна політика російського царизму щодо українців. Український культурно-національний рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних товариств. Західноукраїнські землі. Москвофіли. Народовці. Зв'язки прогресивних діячів Галичини і Наддніпрянської України. Українське національне життя на Закарпатті та Буковині.

Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві, його особливості на поч. XX ст. Соціальне та національне гноблення українського народу. Діяльність українських національних партій. Україна в період революції 1905-1907 рр. Аграрна реформа П.Столипіна та її здійснення в Україні. Українські землі в роки Першої світової війни.

Українська революція 1917-1920 рр. Лютнева революція 1917 р. у Росії. Українська Центральна Рада. I і II Універсали. Генеральний Секретаріат. Жовтневий переворот у Петрограді. III Універсал. Проголошення УНР. IV Універсал. Проголошення незалежності УНР. Німецько-австрійський окупаційний режим. Гетьманський переворот. Зовнішня і внутрішня політика П.Скоропадського. Директорія. Внутрішня і зовнішня політика. Проголошення ЗУНР та її діяльність. Акт злуки УНР і ЗУНР.

Встановлення влади рад на початку 1919 року. Створення УСРР. «Воєнний комунізм». Боротьба з Денікіним. Варшавський договір 1920 року. Радянсько-польська війна. Ризький мир 1921 року. Поразка Української національно-демократичної революції. Основні уроки і здобутки української революції.

Україна у міжвоєнну добу (1921-1939). Україна в роки нової економічної політики 1921-1928 рр. Створення СРСР і Україна. Формування командно-адміністративної системи. Перехід до форсованої індустріалізації. Кооперування і колективізація. Перехід до прискореної колективізації. Голодомор 1932-1933 рр. Конституція УРСР 1937 р. «Розстріляне відродження». Соціально-економічне і політичне становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.) та післявоєнний період (1945-1954 рр.). Українська РСР у 1954-1991 рр. XX з'їзд КПРС і Україна. «Відлига». Лібералізація суспільно-політичного життя. Економічні реформи та їх наслідки. Зародження дисидентського руху. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965-1985рр.).

Україна в умовах незалежності. Розгортання державотворчих процесів. Становлення владних структур. Економічні проблеми. Модель реформування економіки України. Соціальні трансформації. Міжнаціональні відносини в Україні. Конституція України. «Помаранчева революція». «Революція гідності». Основні напрямки зовнішньої політики. Культурне та духовне життя народу в незалежній Україні.

Наукове визначення поняття культура. Основні підходи до вивчення феномену культури в сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Культурологічна думка України.

Витоки та передумови формування української культури. Розвиток матеріальної та духовної культури в кам'яну добу. Релігійні уявлення (магія, фетишизм, анімізм, тотемізм, мантика та ін.) первісних людей. Неолітична революція. Трипільська культура та її зв'язок з українською культурою. Особливості трипільського мистецтва. Кіммерійці.

Християнізація Русі та її значення для розвитку української культури. Формування соціальної структури та політичної влади. Церква як рушійна сила культурного розвитку Київської Русі. Загальна характеристика мистецтва Київської Русі (архітектура, літописання, музика, живопис та ін.). Монголо-татарська навала та її наслідки для культурного розвитку Русі. Історичне значення культури Київської Русі.

Інкorporація українських земель до складу Литви та Польщі. Умови розвитку національно-культурного і релігійного життя. Поява козацтва та його значення для розвитку української культури. Становлення української культури XIV - середина XVII ст. як синтез здобутків візантійської та західноєвропейської культур.

Передумови та причини розвитку бароко в Україні. Формування ідеологеми «Київ - другий Єрусалим» та її значення для розвитку національної та релігійної самосвідомості. Видатні вчені і діячі Києво-Могилянської академії. Григорій Сковорода, його філософське вчення.

Національне відродження в Україні (кінець XVIII - XIX ст.) Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру. Процес націоналізації української греко-католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів. Тарас Шевченко - ідеолог модерної України.

Розвиток української культури в другій половині XIX - на початку XX ст. Роль І. Франка в національно-культурному русі. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX - початку XX ст.

Культурний рух періоду Центральної Ради. Формування української національної школи. Національно-культурна політика Гетьманату. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, В. Вернадський, М. Туган-Барановський. Видавнича справа. Преса. Театр. Автокефалія Української православної церкви. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років XX ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Літературний процес та Хвильовий. Архітектура і образотворче мистецтво. Мистецька школа М. Бойчука. Образотворче мистецтво та музика Західної України. Сталінський терор та його наслідки для української культури.

Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив Горбачовської перебудови на українську культуру. Національна культура в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Національно-культурне відродження в Україні в середині 80-х – на початку 90-х рр. та його особливості. Проголошення незалежності України та його значення у формуванні національної самосвідомості українців та розвитку духовної культури.

Суперечливий характер культурного процесу в сучасних умовах. Сучасні здобутки української культури. Освіта та проблеми її реформування. Здобутки та проблеми української науки. Розвиток літератури. Повернення творів «заборонених» письменників. Українське кіномистецтво. Телебачення. Театр. Музика. Українська культура в умовах постмодернізму.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. — К., 2010.
2. Лазарович М. В. Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. – 3-тє вид., стереотип. – К., 2013.
3. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К.: Кліо, 2015.

4. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2013. – 296 с.
  5. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богущкий. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
  6. Хома І. Я. Історія української культури : навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 356 с.
- 12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 13. ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ:** екзамен.
- 14. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.

Дисципліни професійної підготовки **ЛІНГВІСТИКА**

НАЗВА МОДУЛЯ: Лінгвістика

1. КОД: ПНД 1.01

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доценти: Колесников А.О., Колесникова Л.В., Кольцун Н.М.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: розширити загальнолінгвістичну підготовку студента, систематизувати їх основні мовознавчі знання і навички лінгвістичного аналізу; ознайомити з основними напрямками, ідеями та проблемами сучасного мовознавства.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: предмет науки про мову, її місце в системі наук; основні етапи, напрями і школи в історії розвитку мовознавства; сучасний стан розгляду найважливіших проблем лінгвістики: природи та сутності мови, взаємозв'язку мови та мислення, функції мови та мовні ситуації у світі.

вміти: орієнтуватися в головних напрямках мовознавства та провідних ідеях вітчизняних і зарубіжних лінгвістів; оцінювати персоніфіковану історію наукових шкіл і напрямів лінгвістики.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

КОРЕКВІЗИТ: Вступ до романської філології з основами наукових досліджень, практичний курс французької мови.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Ідеї та проблеми сучасної лінгвістики. Семіотичний аспект мовознавства. Мовознавство і семіотика. Поняття про знак і знакову систему мови. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знаку. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови. Мова і несловесні форми спілкування.

Мова і мислення. Проблема співвідношення мови і мислення. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення. Роль мови у процесі пізнання.

Мова і мовлення. З історії вивчення проблеми мови і мовлення. Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення. Комунікативна лінгвістика.

Когнітивна лінгвістика. Основні поняття і процеси.

Мова як система, її відкритість і динамізм. Системний характер мови. Парадигматичні, синтагматичні й ієрархічні відношення між мовними одиницями. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови. Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система і норма.

Фонологічна система мови. Фонологічні школи.

Граматична система мови. Граматичне значення. Граматичні категорії. Граматичні рівні. Лексико-семантична система мови.

Семіотика і лінгвосеміотика. Аспекти лінгвосеміотики: семантика, синтактика, прагматика.

Мова і суспільство. Сучасні теорії природи мови. Питання про природу та сутність мови. Сучасні концепції. Концепція ізоморфізму генетичного коду і природничої мови. Додекаедрна теорія мови. Енергіальна теорія мови. Теорія У. Матурани. Мова як адаптаційна система.

Соціолінгвістика як теорія про суспільну обумовленість мови, його соціальних функціях і типах; соціолінгвістика і мовне будівництво (мовна політика); психолінгвістика і етнолінгвістика як розділи соціолінгвістики. Соціальна природа мовної діяльності. Мова як соціально-історична норма, її варіантний і конкретно-реальний характер. Узус, літературна мова, стиль мови. Літературна мова як головна норма мови. Система стилів і мова художньої літератури. Соціальні спільності людей і соціальні типи мов: народність і її мова; нація і національна мова; полілінгвізм і мови міжнародного спілкування. Інтерлінгвістика.

Мова та історія. Розвиток мови й аспекти лінгвістики. Синхронія і діахронія. Зовнішні причини мовних змін.

Взаємодія мов і мовні контакти; соціальна обумовленість історії мови; мова і культура. Внутрішні закони історичних змін окремих ярусів і мови в цілому. Відносний характер прогресу в мові.

Лінгвокультурологія. Питання зв'язку мови і культури. Мова і мовна особистість.

Етнолінгвістика. Гіпотеза лінгвістичної відносності Е.Сепіра, Б.Л.Уорфа. Мовна картина світу.

Сучасна психолінгвістика, її проблематика і проблеми дослідження.

Класифікація мов світу. Генеалогічна класифікація мов. Індоевропейська сім'я мов. Питання про моногенез мов. Типологічна класифікація мов світу. Морфологічна характеристика мови.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2004.
2. Гируцкий А.А. Общее языкознание. Учебное пособие для студентов вузов. - Минск, 2001.
3. Ковалик І.І., Самійленко С.П. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичних учень. – К., 1985.
4. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. – К., 1996.
5. Лингвистический энциклопедический словарь //Под ред. Ярцевой В.Н. – М.,1990.
6. Удовиченко Г.М. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичних учень. – К., 1980.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

ВСТУП ДО ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

НАЗВА МОДУЛЯ: Вступ до спеціальності (Вступ до германської філології)

1. КОД: 035

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 2

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: Головіна Н.Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання: основними завданнями дисципліни є висвітлення історії германських племен і народів, вивчення загальноіндоєвропейських особливостей фонетики, морфології і лексики германських мов; характеристика закономірностей фонетичної, лексичної і граматичної будови давньогерманських і сучасних германських мов.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні терміни і поняття, основні методи теоретичного вивчення давніх і сучасних германських мов; основні віхи історії германських племен і народностей, основні характеристики сучасних германських мов; будову та основні закономірності фонетичної, граматичної та лексичної підсистем давньогерманських мов.

вміти: орієнтуватися в дописемній та писемній історії давньогерманських племен і народів; аналізувати і порівнювати фонетичну, морфологічну та лексичну структуру індоєвропейських, давньогерманських і сучасних германських мов; працювати з давніми (зокрема готськими) текстами, а саме читати і перекладати їх за допомогою словника; працювати з обов'язковою і додатковою літературою з метою набуття і поліпшення навичок самостійної роботи за фахом; здійснювати самостійний пошук наукової інформації та писати реферати за темами дисципліни

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКВІЗИТ: основна іноземна мова

КОРЕКВІЗИТ: мовознавство, історія мови, лінгвокраїнознавство, теоретична фонетика, лексикологія, теоретична граматики.

10. ЗМІСТ МОДУЛЯ:

Сучасні германські мови та їх поширення на земній кулі.

Порівняльно-історичний метод (переваги та недоліки методу). Індоевропейська сім'я мов. Германська група мов: східно-північно-західно-германські мови (давні, сучасні).

Історія стародавніх германців.

Перші згадки про стародавніх германців. Германські племена та їх класифікації. Письмо у стародавніх германців (рунічне письмо, готський та латинський алфавіти).

Фонетичні особливості германських мов (консонантизм).

Наголос. Система індоєвропейських та германських приголосних. Перший пересув приголосних (Закон Грімма). Закон "satem-centum". Закон Вернера. Явище ротацізму. Винятки з закону Грімма та інші особливості приголосних. Другий пересув приголосних. Третій пересув приголосних.

Фонетичні особливості германських мов (вокалізм).

Система індоєвропейських та германських голосних. Германський "пересув" голосних. Аблаут (якісний, кількісний). Германське "переломлення" голосних. Умлаут.

Морфологічні особливості германських мов.

Морфологічна будова слова в індоєвропейських та германських мовах. Граматичні категорії дієслова. Сильні, слабкі, претерито-презентні та нестандартні дієслова. Граматичні категорії іменника. Сильний, слабкий та ізольовані типи відмінювання іменників. Прикметник та прислівник. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметника та прислівника. Види займенників. Відмінювання займенників. Види числівників. Відмінювання числівників. Прості та складені числівники.

Лексичні особливості германських мов.

Особливості словникового складу германських мов (загальноіндоєвропейські, загальногерманські, ізольовані та запозичені слова). Мовна картина світу у давніх германців. Семантичні зміни в германській лексиці.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Арсеньєва М.Г., Балашова С.П., Берков В.П., Солов'єва Л.Н. Введение в германскую филологию. – М.: Высшая школа, 1998. – 320 с.

2. Жлуктенко Ю.О., Яворська Т.А. Вступ до германського мовознавства. – К.: Вища школа, 1986. – 230 с.

3. *Левицький В.В., Кійко С.В.* Практикум до курсу “Вступ до германського мовознавства”. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 192 с.
4. *Левицький В.В.* Основи германістики – Вінниця: Нова книга, 2008. – 528 с.
5. *Хлебникова И.Б.* Введение в германскую филологию и историю английского языка. – М.: Высшая школа, 1996. – 184 с.
6. *Абрамсон М.Л., Кириллова А.А., Колесниченко Н.Ф.* История средних веков. – М.: Просвещение, 1986. – 576 с.
7. *Аракин В.Д.* История английского языка. – М.: Просвещение, 1985. – 255 с.
9. *Бурлак С.А., Старостин С.А.* Сравнительно-историческое языкознание. – М.: Академия, 2005. – 432 с.
10. *Вессен Э.* Скандинавские языки. – М.: Иностранная литература, 1949. – 167 с.
11. *Гамкрелидзе Т.В., Иванов В.И.* Индоевропейский язык и индоевропейцы (в 2-х т-х). – Тбилиси: Тбилисский университет, 1984. – 1328 с.
12. *Гухман М.М.* Готский язык. – М.: Изд-во лит. на иностр. яз., 1958. – 286 с.
13. *Жирмунский В.М.* Введение в сравнительно-историческое изучение германских языков. – М.-Л.: Наука, 1964. – 316 с.
14. *Жирмунский В.М.* Общее и германское языкознание. – Л.: Наука, 1976. – 695 с.
15. *Задорожний Б.М.* Порівняльна фонетика і морфологія готської мови. – Львів: ЛДУ, 1960. – 297 с.
16. *Иванова И.П., Чахоян Л.П.* История английского языка. – М.: Высшая школа, 1976. – 320 с.
17. *История средних веков (V-XV).* Хрестоматия. Ч. 1. – М.: Просвещение. – 302 с.
18. *Историко-типологическая морфология германских языков (Фономорфология. Парадигматика. Категории имени).* – М.: Наука, 1977. – 360 с.
19. *Кнабе Г.С.* Корнелий Тацит. – М.: Наука, 1981. – 207 с.
20. *Макаев Э.А.* Язык древнейших рунических надписей. – М.: Изд-во лит. на ин. яз., 1965. – 145 с.
21. *Мейе А.* Основные особенности германской группы языков. – М.: Изд-во лит. на иностр. яз., 1952. – 167 с.
22. *Ярцева В.Н.* Исторический синтаксис английского языка. – М.; Л., 1961.

12.ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: -Поточний контроль: (60%): усне опитування, завдання для практичних занять, рівневі завдання для модульної контрольної роботи, індивідуальні завдання.

-Підсумковий контроль:(40%, диференційований залік): підсумкова залікова комплексна контрольна робота (тестові завдання, теоретичні питання).

14.МОВА НАВЧАННЯ: українська

АНГЛІЙСЬКА МОВА: ПРАКТИЧНИЙ КУРС

НАЗВА МОДУЛЯ: Англійська мова: практичний курс

1. КОД: ЗНД 1.01

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий, третій

4. СЕМЕСТР: 1-6

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 30

6.ЛЕКТОРИ: викладачі: Шиляєва Т.В., Слободяк С.І., Ткаченко Л.Х., доц.Вдовенко Т.О., доц.Олейнікова Г.О., доц., Четверікова О.Р., доц. Рябушко С.О.

7.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: здатність сприймати автентичну іншомовну інформацію на слух, зокрема в звичайному спілкуванні та адекватно реагувати на неї; вільно володіти англійською мовою; використовувати професійно профільовані знання в галузі сучасної

лінгвістики; використовувати знання, уміння, навички в галузі теорії й практики дослідження мовних явищ для освоєння теоретичних основ і методів сучасної лінгвістики; професійно профільовані знання системи мови й правил її функціонування при іншомовній комунікації; здатність користуватися науковою літературою, аналізувати стан справ з питань своєї спеціальності; сучасні уявлення про методику проведення експериментів у галузі лінгвістики, мовознавства; професійно орієнтовані загально-теоретичні знання з усіх аспектів мови, яка вивчається.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: правила вимови приголосних, голосних звуків та дифтонгів; правила читання буквосполучень та слів; правила інтонаційного оформлення основних комунікативних типів речень; правила правопису окремих лексичних одиниць, правила побудови речень, правила вживання часових форм, основні граматичні конструкції, звороти мови; лексичний мінімум одиниць з програмних тем курсу, розмовні формули.

вміти: сприймати монологічне та діалогічне мовлення викладача, студентів або носіїв мови; переказувати прочитаний (або прослуханий) текст, ставити запитання до тексту; робити монологічні повідомлення згідно з тематикою курсу; вести бесіду-діалог відповідно до програмної тематики; граматично правильно висловлювати думки з заданої теми у письмовій формі; перекладати тексти з англійської мови на українську та з української на англійську.

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗKOBІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКBІЗИТ: іноземна мова

КОРЕКBІЗИТ: Теорфонетика, теорграматика, лексикологія, стилістика.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Фонетика, графіка, орфографія

1. Вимова та правопис.
2. Звук і буква. Співвідношення між орфоепією та орфографією.
3. Англійський алфавіт.
4. Орфографія та фонетична транскрипція.
5. Поняття про артикуляційну базу англійської мови. Відомості про роботу органів мовлення, які необхідні для правильної артикуляції англійських голосних та приголосних.
6. Типи складів у англійській мові.
7. Система англійських голосних. Довгі та короткі англійські голосні.
8. Співвідношення кількості та якості в англійських голосних.
9. Англійські дифтонги.
10. Система приголосних. Дзвінки та глухі приголосні. Палаталізація.
11. Основні випадки асиміляції англійських приголосних.
12. Основні правила читання англійських голосних.
13. Наголос. Зміна місця наголосу в слові.
14. Основні правила англійської орфографії.
15. Англійська інтонація, її компоненти та функції. Фразова інтонація та комунікативний тип речення.
16. Синтагма. Наголошені та ненаголошені елементи в синтагмі.
17. Складові інтонації
18. Інтонаційна шкала.
19. Ритм розмовної мови.
20. Інтонація складного речення
21. Інтонаційні моделі різних типів складносурядних речень.
22. Інтонаційні моделі діалогічної та монологічної мови.
23. Складнопідрядні речення. Інтонаційні моделі різних типів складнопідрядних речень.
24. Авторське мовлення.
25. Сучасна англійська вимовна норма.

Граматика, морфологія

Частини мови.

1. Артикль (дефініція артиклю, види артиклів, вживання означеного та неозначеного артиклю, відсутність артиклю, відмінювання означеного та неозначеного артиклів).
2. Іменник (іменник в реченні, будова іменників, переклад складених іменників на українську мову)
3. Займенник (займенник в реченні, особові, зворотні,присвійні, вказівні, питальні, відносні,неозначені і заперечні займенники)
4. Числівник (кількісні та порядкові числівники)
5. Дієслово (дієслово в реченні, основні форми дієслова, часові форми дієслів в Simple, Continues, Perfect, Future, відмінювання допоміжних дієслів (have, be).
6. Множина незапозичених та запозичених іменників. Відмінювання іменників у множині. Іменники,що вживаються лише в однині або лише в множині.
7. Прикметник(прикметник у реченні, ступені порівняння прикметників, відмінювання прикметників).
8. Дієслово. Основні форми дієслова. Перехідні неперехідні дієслова.
9. Модальні дієслова.
10. Конструкція there is/are
11. Прислівник (прислівник в реченні, прислівники часу, способу дії, місця, займенникові прислівники).
12. Verbals: the Infinitive, the Gerund, the Participle I / II
13. Функції та звороти Verbals у реченні.
14. Вигуки. Класифікація й вживання вигуків.
15. Речення – як граматична та комунікативна одиниця. Складносурядні речення.
16. Сполучники сурядності. Сполучники підрядності.

Синтаксис

1. Види речень (розповідне, питальне, окличне).
2. Головні члени речення (підмет, присудок та його види,конгруенція між підметом та присудком).
3. Заперечення в простому реченні.
4. Другорядні члени речення (додаток, означення, обставини).
5. Порядок слів в простому реченні (розповідному, питальному, окличному). Місце заперечення в реченні.
6. Другорядні члени речення (додаток, означення, обставини).
7. Порядок слів в поширеному реченні (порядок слів з однорідними членами речення, порядок слів із складним присудком).
8. Порядок слів в реченні з конструкцією there is / are
9. Порядок слів у складносурядних реченнях.
10. Додаткові підрядні речення.
11. Підрядні речення причини.
12. Підрядні речення часу.
13. Підрядні речення мети.
14. Означальні підрядні речення.
15. Підрядні речення умови.
16. Підрядні речення наслідку.
17. Порівняльні речення.
18. Допустові речення.
19. Питальні речення в якості підрядних.

Тематика розмовних тем

1. Привітання та знайомство.
2. Я і моя сім'я. Родинне коло. Родове дерево. Біографія.

3. Пори року. Назви місяців, днів тижня. Частини доби. Дати. Час за годинником.
4. Сьогоднішня погода. Прогноз погоди.
5. Мій робочий день та вихідний. Розпорядок дня.
6. Хоббі. Молодь та її інтереси.
7. Моє навчання в університеті. Історія університету. Студентське життя.
8. Вивчення іноземних мов. На занятті.
9. Моя квартира та моя кімната. Студентський гуртожиток
10. Мій будинок. Типи будинків.
11. Життя в місті, в селі. Міський трафік. Визначні місця та історія рідного міста, села.
12. Світ професій. Чоловічі та жіночі професії. Плани на майбутнє. Вибір професії.
13. Вільний час та розваги. Театр. Театральні постановки. Похід у театр. Кіно. Фільми та їх жанри. Сучасна кіноіндустрія. Музика. Музикальні жанри та тенденції. Молодь та музика.
14. Свята та вихідні. Свята в Україні. Свята в Німеччині. Приватні вечірки.
15. Здоров'я. В аптеці. В поліклініці. В лікарні. Частини тіла та органи. Хвороби. Особиста гігієна. Здоровий спосіб життя. Шкідливі звички.
16. Їжа. Приготування їжі та рецепти. Продуктовий магазин. Продукти харчування. Традиційна українська та німецька кухня. В ресторані, в барі, в кафе.
17. Одяг та мода. В магазині. Відділи одягу, канцтоварів, сувенірів.
18. Зовнішність, частини тіла людини. Риси характеру. Види темпераменту. Мій друг, моя подруга.
19. Подорожі. види подорожей. Туризм. В туристичному бюро. В готелі.
20. Сфера послуг. Банк, пошта, телефонні комунікації. Приватні заклади обслуговування: пральня та хімчистка, перукарня, фотоательє, ремонтні майстерні.
21. Книга в житті людини. Книга як джерело знань. Літературні жанри. Мій улюблений письменник. Моя улюблена книга. Улюблені літературні твори. Письменники Англії, Америки, Нової Зеландії та України.
22. Сучасні засоби масової інформації та комунікації. Преса: газети, журнали, Інтернет-видання. Молодіжні журнали та газети. Радіо. Телебачення. Улюблена телепрограма.
23. Охорона навколишнього середовища. Міжнародні організації з охорони навколишнього середовища. Вплив навколишнього середовища на життя людини.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аракин В.Д. Практический курс английского языка. 1 курс. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2007. – 536 с.
2. Янсон В., Свистун Л., Богатирьова С., Лежньов С. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Логос, 2002. – 368с.
3. Аракин В.Д. Практический курс английского языка. 2 курс. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2006. – 516 с.
4. Аракин В.Д. Практический курс английского языка. 3 курс. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2006. – 431 с.
5. Аракин В.Д. Практический курс английского языка. 4 курс. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2006. – 352 с.
6. Грамматика английского языка: пособие для студентов педагогических институтов и университетов / Под ред. В.Л. Каушанской. – 7-е изд. – М. – 2000. – 319с.
7. Сборник упражнений по грамматике английского языка: пособие для студентов педагогических институтов и университетов / Под ред. В.Л. Каушанской. – 7-е изд. – М. – 2000. – 319с.
8. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Набокова І.Ю., Фролова Є.І., Рябих М.В., Слюнін О.В., Пчеліна С.Л., Машенко С.Г., Зайда В.М. Практична граматики англійської мови з вправами: Посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Том 1. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 276с.

9. Хоменко Е. Г. Граматика англійської мови: Навч. Посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. – 606 с.
10. Грамматика английского языка: Морфология. Синтаксис: Учебное пособие для студентов педагогических институтов и университетов / Н.А. Кобрин и др. – СПб.: Лениздат; Изд-во "Союз", 2001. – 469с.
11. Практикум з граматики англійської мови: Навчальний посібник для студентів 1 курсу факультетів іноземних мов, спеціальність "англійська мова" / В.Ю. Паращук, Т.В. Савенко, Л.Ф. Грацюк. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2003. – 296с.
12. Практическая фонетика английского языка. Нормативный курс: Учебник для факультетов английского языка пед. ин-тов / М.А. Соколова, К.П. Гинтовт и др. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1997. – 384с.
13. Vince M. Language Practice. Intermediate. – Macmillan, 2003. – 296p.
14. Murphy R. English Grammar in Use. – CUP, 2001. – 350p.
15. McCartney M. English Vocabulary in Use. – Cambridge University press, 2001.
16. Swan M. Practical English Usage. – OUP, 1998.

12.ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Форма навчання – кооперативна в малих групах (до 15 осіб) Практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота.

Методи: аудіо-візуальний; комунікативний; груповий; текстуально-перекладний; граматико-перекладний.

13.МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний контроль: поточне усне опитування, поточні та модульні контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання, тести поточного і підсумкового контролю відповідного рівня знань (60%).

Підсумковий контроль: екзамен (40%).

14.МОВА НАВЧАННЯ: англійська, українська.

ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ (ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ/ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА)

НАЗВА МОДУЛЯ: Порівняльна типологія англійської та української мов (Порівняльна лексикологія/Порівняльна граматики)

1.КОД: ПНД.1.05

2.ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: 4

4. СЕМЕСТР: 7

5.Кількість КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6.ЛЕКТОР: доц. Сорока Т.В., доц. Четверікова О.Р.

7.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: озброїти майбутніх вчителів вмінням знаходити й ефективно використовувати при навчанні іноземному мовленню спільні та відмінні риси в системі фонетичних, фонологічних, лексичних, граматичних і стилістичних явищ англійської та української мов. Основними завданнями вивчення дисципліни "Порівняльна типологія" є виявити ізоморфні та аломорфні явища в мікросистемах англійської та української мов і методом зіставлення показати їх у системі кожної мови зокрема. Особливо великого значення у зв'язку з цим має надаватися характеристиці аломорфних явищ у відповідних підсистемах порівнюваних мов.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: класифікацію мов за їх походженням; одиниці відповідних мовних рівнів – звук /фонема/ морфема, слово /лексема/, синтаксема, а також притаманні їм у кожній мові різні особливості, в яких знаходять прояв ізоморфні та аломорфні риси метамови та порівнюваної з нею мови; типологічні характеристики морфологічних категорій частин

мови, різних фонетичних /фонологічних/ та синтаксичних явищ, які є ізоморфними чи аломорфними для відповідних підсистем англійської та української мов.

вміти: розрізняти "типове у мові" і "тип мови", повні та часткові мовні універсалиї, метамову та мову-еталон; розповідати про історію та методи типологічних досліджень; виділять ізоморфні й аломорфні явища у системах голосних та приголосних (якісні та кількісні відмінності), основні фонологічні опозиції в системі консонантизму зіставляваних мов; впізнавати наголос (типи наголосу в зіставляваних мовах), ритм (ізохронна ознака англійського ритму), інтонацію; пояснювати безафіксальний спосіб словотворення і його значення в англійській мові; типи структурно-семантичних моделей словотвору в англійській та українській мовах; афіксальний спосіб; наддати типологічну характеристику морфологічних категорій іменника, дієслова та інших частин мови; розуміти типологію словосполучення, простого та складного речення.

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗKOBІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКBІЗИТ: іноземна мова

КОРЕКBІЗИТ: Теорфонетика, теорграматика, стилістика.

10. ЗМІСТ КУРСУ: Предмет порівняльної типології та її зв'язок з іншими лінгвістичними дисциплінами. Історичні передумови типологічних досліджень. Основні поняття дисципліни. Різновиди типологічних досліджень та методи. Типологія фонетичних і фонологічних систем. Типологія лексичних систем. Типологія частин мови. Типологія синтаксичних систем.

11. Рекомендована література

1. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов: Навчальний посібник. – Вінниця, «Нова книга», 2003.
2. Т.О. Brovchenko, I.N. Bant. English Phonetics. –К., 1964.
3. E.J. Morokhovskaya. Fundamentals of theoretical English Grammar.-К.1984.
4. Blokh M.Y. Theoretical Grammar.-М., 2000.
5. Karamysheva I.D. Contrastive grammar of English and Ukrainian languages: Textbook – Vinnitsa, Nova Knyha Publishers, - 2012.
6. Березин Ф.И. История лингвистических учений - М., 1984.
7. Брицин М.Я. Порівняльна граматика української та російської мов.- К., 1987.
8. Жовтобрюх М.А. Курс сучасної української літературної мови.- К., 1972.
9. Жлуктенко Ю.О. Порівняльні дослідження з граматики англійської та української мов.- К., 1981.
10. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля – К., 2006.

12. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Форма навчання – кооперативна в малих групах (до 15 осіб) Практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: аудіо-візуальний; комунікативний; груповий; текстуально-перекладний; граматико-перекладний.

Поточний контроль: поточне усне опитування, поточні та модульні контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання, тести поточного і підсумкового контролю відповідного рівня знань (60%).

Підсумковий контроль: екзамен (40%).

14. МОВА НАВЧАННЯ: англійська, українська.

СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

НАЗВА МОДУЛЯ: Стилiстика англiйської мови

1. КОД: ПНД 2.06

2.ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: 4

4. СЕМЕСТР: 8

5. КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6.ЛЕКТОР: доц. Четверікова О.Р.

7.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: ознайомити студентів з сучасними дослідженнями за основними напрямками лінгвістичної стилістики у нашій країні та за її межами, з різноманітними методами стилістичних досліджень; розвинути вміння визначати та пояснювати явища, що характеризують як стилістичні; відпрацювати навички стилістичного розбору і тлумачення тексту. Лекційні та семінарські заняття спрямовані на те, щоб показати студентам, яким чином використовуються на практиці у роботі вчителя та філолога теоретичні положення курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні поняття і терміни, а також основні методи стилістичного дослідження,

вміти: самостійно робити висновки та узагальнення зі спостережень фактичного матеріалу.

8.СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9.НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПЕРЕКВІЗИТ: основна іноземна мова

КОРЕКВІЗИТ: мовознавство, історія мови, лінгвокраїнознавство, теоретична фонетика, лексикологія, теоретична граматики.

10.ЗМІСТ МОДУЛЯ:

Загальні питання стилістики англійської мови. Виразні засоби мови та стилістичні прийоми. Роль і місце стилістики у лінгвістичних дослідженнях та її загальні поняття. Фонетичні, графічні виразні засоби і стилістичні прийоми та морфологічна стилістика. Стилiстична лексикологія. Лексичні виразні засоби та стилістичні прийоми. Лексико-синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми. Стилiстичний синтаксис: синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми. Фонетичні стилістичні засоби. Різновиди функціональних стилів англійської мови. Різновиди функціональних стилів англійської мови. Проблема виділення функціональних стилів англійської мови.

11.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Дубенко О.Ю. порівняльна стилістика англійської та української мов. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 224с.
2. Єфімов Л.П. Стилiстика англійської мови і дискурсивний аналіз. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240с.
3. Мороховский А.Н. и др.. Стилiстика английского языка. – Киев: Вища школа, 1991.
4. Разинкина Н.М. Функциональная стилiстика английского языка. – М: Высшая школа, 1989.
5. Galperin I.R. Stylistics. – Moscow: Higher School, 1977. – 332p.
6. Kukhareno V.A. A Book of Practice in Stylistics. – Moscow: Higher School, 2003. – 159p.
7. Арнольд И.В. Стилiстика современного английского языка (стилiстика декодирования): Учеб. пособие для студентов пед. ун-тов по спец. “Иностр. яз.” – 3-е изд. – М.: Просвещение, 1990. – 300с.
8. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Наука, 1981. – 138с.
9. Мороховский А.Н., Воробьёва О.П., Лихошерст Н.И., Тимошенко З.В. Стилiстика английского языка: Учеб. пособие для студ. ин-тов и факультетов ин.яз. - Киев, Вища школа, 1984. - 247.с.

10. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 416с.
11. Discourse and Literature: Guy Book.- Oxford: OxfordUniversity Press, 1994. - 285p.
12. Gotwinsky W. Cohesion in Literary Texts. – The Hague. – Paris, 1976. – 171p.
13. Halliday M.A.K. Linguistic Function and Literary Style // Exploration in the and Funvctions of Language. – London, 1974. – P.107.
14. Jacobson R.O. Linguistics and Poetics // Style in Language. Ed. by Th. Sebeck. – N.Y., 1960. –P.353-357.

12.ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота.

13.МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

-Поточний контроль: (60%): усне опитування, завдання для практичних занять, рівневі завдання для модульної контрольної роботи, індивідуальні завдання.

-Підсумковий контроль:(40%, диференційований залік): підсумкова залікова комплексна контрольна робота (тестові завдання, теоретичні питання).

14.МОВА НАВЧАННЯ: англійська

НІМЕЦЬКА МОВА: ПРАКТИЧНИЙ КУРС

НАЗВА МОДУЛЯ: Німецька мова: практичний курс

1. КОД: ЗНД 1.01

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий, третій

4. СЕМЕСТР: 2-5

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 23

6. ВИКЛАДАЧІ: викл. Лузанова Л.В., викл. Поддубська Т.О., доц.. Шавловська Т.С., доц.Головіна Н.Б.

7.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: навчити студентів усному німецькому мовленню; розвивати у студентів писемне мовлення й уміння сприймати різні німецькі тексти та вдосконалювати їх лексичний та граматичний мінімуми.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: граматичну структуру німецької мови й вивчати певну кількість лексичних одиниць (понад 2000) – для того, щоб вільно висловлювати свої думки, сприймати на слух та читати й перекладати художні, політичні та фахові тексти.

Вміти: обговорювати навчальні та пов'язані зі спеціальністю питання, для того щоб досягти порозуміння зі співрозмовником; готувати публічні виступи з низки великої кількості галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації та адекватні форми ведення дискусій і дебатів; знаходити нову текстову, графічну, аудіо та відео інформацію, що міститься в німецьких галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами і термінологією; аналізувати англомовні джерела; писати професійні тексти і документи німецькою мовою; перекладати німецькі професійні тексти на рідну мову.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9.НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПЕРЕКВІЗИТ: лінгвістика, латинська мова.

КОРЕКВІЗИТ: теорія та історія світової літератури, практичний курс англійської мови.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Навчальна дисципліна «Практичний курс німецької мови» пропонує студентам поступово опанувати граматичний матеріал, вивчити основні правила читання, засвоїти сучасну німецьку лексику і широко вживані мовленнєві та ідіоматичні конструкції

німецької мови. Вивчення лексико-граматичного й фонетичного матеріалу відбувається на основі таких автентичних текстів, як-от: «Походження суспільства», «Стародавня цивілізація», «Пам'ятки культури», «Історія освіти», «Міфи, легенди, мистецтво древніх», «Алфавіт, календарі, бібліотеки», «Витоки демократії» та ін. Робота з вищезазначеними джерелами дає можливість студентам оволодіти політичною, економічною й краєзнавчою лексикою німецької мови, а також ознайомитися з державно, парламентською й економічною системами Німеччини, Австрії, їх історичними і географічними особливостями. Така робота є необхідною для формування й розвитку в майбутніх фахівців навичок та умінь роботи з німецькими газетами і журналами і вдосконалення практики двостороннього писемного та усного перекладу.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бориско Н., Брунер Л., Каспар-Хене Х. та ін. Навчально-методичний комплекс DU 1 – Вінниця: Нова книга, 2009. – 452с.
2. Бориско Н., Каспар-Хене Х., Бондаренко Е. та ін. Навчально-методичний комплекс DU 2; Підручник для студ.вищ.навч.закладів. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 344с.
3. Бориско Н., Каспар-Хене Х., Васильченко Е. та ін. Навчально-методичний комплекс DU 3; Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 200с.: іл.
4. Бочко Г.П., Кудіна О.Ф. Німецька мова: для старшокласників та абітурієнтів: Навчюпосіб. – К.: Фенікс, 2000. – 365с.
5. Волина С.А., Воронина Г.Б. Учебник немецкого языка для второго года обучения. Для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высшая школа, 1990.- 304 стр.
6. Гандельман В.А., Катаева А.Г. Немецкий язык. Учебник для гуманитарных ВУЗов. – М.: Высшая школа, 2000.- 364 стр.
7. Завьялова В.М., Ильина Л.В. Практический курс немецкого языка. –М.: 2000.- 336 стр.
8. Здравствуй, Германия! /сост. Г.Н. Самара, С.Д. Катаев.- М.: Рольф, 2001. – 304 стр.
9. Логін 1. Німецька мова для студентів-германістів: підручник= Login 1 Deutsch für Germanistikstudenten: Lehrbuch/[Сидоров О.В., Скачкова В.В., Відюкова Н.І. та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2014. – 344 с.
10. Логін 2. Німецька мова для студентів-германістів: підручник= Login 2 Deutsch für Germanistikstudenten: Lehrbuch/[Сидоров О.В., Сотникова С. І., Безугла Л.Р. та ін.; за загальною ред. О.В.Сидорова; мовна ред.. Г. Коллера]. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 384 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

13. ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ: заліки, іспити

14. МОВА НАВЧАННЯ: німецька, українська.

СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА

НАЗВА МОДУЛЯ: Світова література

1. КОД:

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший, третій

4. СЕМЕСТР: 2, 5-6

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 12

6. ЛЕКТОР: доц. Кіскін О.М.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: Формувати у студентів навички володіння базовими загальними знаннями з історії світової літератури, а також основними теоретичними поняттями, термінами, необхідними для розуміння літератури і культури в цілому, надати системні знання про унікальну природу словесного мистецтва, його основні функції,

поетику і риторичку, роди і жанри, спіцифіку літературної творчості та історичній розвиток літературних форм і художньої свідомості; літературознавчий аналіз та витлумачення художнього тексту; навички роботи з науковою літературою, учбовими посібниками, словниками-довідниками.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: основне коло понять, категорій, дефініцій про літературу; головні її сфери, допоміжні та дотичні дисципліни, поетику слова літературного тексту/твору, вирізнити множинність його інтерпретацій; основні твори світової літератури, основні літературні напрями і течії; поняття про художню мову, віршування; наукові теорії визначних вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо особливостей літературної теорії; наукові методи і школи; поняття про літературну творчість та літературний процесроди та види літератури.

вміти: володіти основними літературознавчими термінами, відрізнити особливості літератури серед інших видів мистецтв; розуміти специфіку літератури як мистецтва слова; розуміти його художню своєрідність; визначати особливості індивідуального авторського стилю; осягати твір у контексті розвитку культури; вміти визначити рід, вид, жанр літературного твору; охарактеризувати системи віршування; характеризувати літературний твір як естетичне явище у нерозривній єдності форми та змісту; використовувати навички аналізу художнього тексту; критично оцінювати прочитані твори; визначити основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, зображувальні засоби мови; аналізувати художні твори в єдності змісту і форми; виявляти авторську позицію; використовувати відповідну термінологію та способи вираження дисципліни в усній та письмовій формах державною мовою; формувати свою читацьку культуру, підвищувати інтерес до читання та розширювати читацький досвід.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПЕРЕКВІЗИТ: історія світової літератури кожного з попередніх періодів, латинська мова.

КОРЕКВІЗИТ: світова історія, філософія, психологія, релігієзнавство, іноземні мови.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

7 історико-літературних періодів, кожний з яких має чіткі хронологічні межі і закріплюється за певним семестром:

- 1) Література античності, європейського Середньовіччя і Відродження;
- 2) Література XVII-XVIII ст. (бароко, класицизм, Просвітництво);
- 3) Література романтизму;
- 4) Література реалізму;
- 5) Література межі XIX-XX ст.;
- 6) Література початку XX ст.;
- 7) Література другої половини XX ст.

Культурно-історичні особливості кожної епохи; філософська парадигма світовідчуття; провідні напрями, стильові течії і жанри у літературному процесі епохи.

Епічна творчість давніх європейських народів, творчість найвидатніших письменників і поетів кожної доби, їх художній доробок.

Критичні та літературознавчі праці кожного історико-літературного періоду, зіставний аналіз літературно-художніх явищ.

Дослідження з великою складовою комунікативних та міжособистісних навичок рідною та іноземною мовами.

Інтертекстуальні зв'язки національних літератур.

Міждисциплінарні зв'язки, зокрема відображення літературних процесів у культурі (філософії, релігії, мистецтві тощо).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Галич. О. Теорія літератури / О.Галич, В Назарець, Є. Васил*єв: за наук. ред. О. Галича. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
  2. Безпечний І. Теорія літератури / І. Безпечний. К.: Просвіта, 2009. – 388 с.
  3. Іванішин В.П. Нариси з теорії літератури / В.П. Іванішин – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 256 с.
  4. Павличко С. Теорія літератури / Соломія Павличко. – К.: Основи, 2002 – 426 с.
  5. Хализев В.Е. Теория литературы / В.Е.Хализев. – 2-е изд. – М.6 Высшая шк., 2000. – 398 с.
  6. Ткаченко А.О. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Пудручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ «київський університет», 2003 – 448 с.
  7. Білоус П.В. Вступ до літературознавства: навч. посіб./ П.В. Білоус. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 336 с. – (Серія «Альма-матер»)
- 12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ:** заліки, екзамени.
- 14. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.

ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ

НАЗВА МОДУЛЯ: Теорія перекладу (Вступ до перекладознавства; Основи міжкультурної комунікації; Теорія перекладу)

1.КОД: ПНД.1.05

2.ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший, четвертий

4.СЕМЕСТР: 1; 8

5. КРЕДИТІВ ЄКТС: 8

6.ЛЕКТОР: доц. Сорока Т.В., доц. Четверікова О.Р.

7.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

8. Мета та завдання навчальної дисципліни – знання теорії перекладу як лінгвістичної дисципліни є одним із найважливіших аспектів у процесі роботи перекладача. У щоденну працю доводиться зіштовхуватися з питанням вибору способу перекладу для адекватної передачі повідомлення, стилістичній забарвленню, емоційних особливостей тексту. Для якісного виконання своєї роботи, перекладачеві їй необхідні як глибокі знання з теорії перекладу. Серед численних складних проблем, які вивчає сучасне мовознавство, важливе його місце займає вивчення лінгвістичних аспектів міжмовної діяльності. теорія перекладу міцно утвердилася як наукову дисципліну. Цьому сприяли усвідомлена громадська потреба у науковому узагальненні перекладацької діяльності, розвиток мовознавства, теорія комунікації та інших галузей знання, забезпечили наукову базу з вивчення перекладу, і, нарешті, поява серйозних перекладацьких досліджень, котрі переконливо довели можливість і перспективність створення наукового напрямку виявлення сутності перекладу як процесу міжкультурної комунікації. Вивчення означеної дисципліни переслідує мету ознайомити студентів з головними теоретичними положеннями та напрямками у теорії перекладу, сформуванню термінологічний апарат задля подальшого вивчення окремих перекладацьких дисциплін та формування перекладацької компетенції.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: значення терміну «переклад», поняття адекватність перекладу та еквівалентність перекладу, що таке фонові знання, та яка їх роль у перекладі, різновиди перекладу у сучасному світі, професійні компетенції перекладача, основні напрямки у розвитку теорії перекладу

вміти: пояснити особливості понять: перекладацька компетентність, міжмове посередництво, переклад як діяльність тощо; розрізняти теорії перекладу: денотативну, трансформаційну, семантичну; назвати особливості перекладу текстів різної функціонально-жанрової належності; пояснити проблеми виділення одиниці перекладу; надати загальну характеристику теорії перекладу.

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКВІЗИТ: Практичний курс англійської мови

КОРЕКВІЗИТ: Лексикологія, Стилїстика, Інтерпретація тексту

10. ЗМІСТ МОДУЛЯ: Особливості перекладу у сучасному світі. Переклад як діяльність. Детермінанти перекладацьких дій. Основні види та способи перекладу. Роль мовного знака в перекладі. Еквівалентність та відповідність у перекладі. Перекладацькі відповідники. Переклад безеквівалентних одиниць. Багатозначна лексика. Лексика, що проковує перекладацькі помилки. Хибні друзі перекладача. Складові лінгвоетнічного бар'єра. Подолання лінгвоетнічного бар'єра. Особливості перекладу текстів різної функціонально-жанрової належності. Міжкультурна комунікація і переклад. Переклад як ланка двомовної комунікації. Переклад на Україні у ХХ-ХХІ столітті

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Черноватий Л.М., Ганїчева Т.В. Психологічні аспекти підготовки майбутніх перекладачів // Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. – 2003. – № 611. – С. 224-227.

2. Аликина Е. В. Введение в теорию и практику устного последовательного перевода: учебное пособие /Аликина Е. В.. – М.: Восточная книга, 2010. – С. 116-127.

3. Корунець І.В. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця “Нова книга”, 2003 – с. 422-423; текст “Obstacles and Solutions” с. 430-431.

6. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. – М. : ЭТС, 2002. – 424 с.

4. Максимов С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): навчальний посіб. – К. : Ленвіт, 2007. – С. 102-126.

5. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. - Вінниця :Нова книга, 2002. – 564с.

6. Максимов С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): навчальний посіб. – К.: Ленвіт, 2007. – С. 107-113.

7. Ланчиков В., Чужакин А. Мир перевода: трудности перевода в примерах. – М.: Р. Валент, 2001. – 60 с.

12. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний контроль: (60%): усне опитування, контрольні роботи, завдання для практичних занять, рівневі завдання для модульних контрольних робіт, індивідуальні завдання, тестові завдання.

Підсумковий контроль: (40%): іспит

14. МОВА НАВЧАННЯ: англійська, українська.

ПРАКТИКА ПИСЬМОВОГО ТА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І ТЕРМІНОЗНАВСТВО

НАЗВА МОДУЛЯ: Практика письмового та усного перекладу з англійської мови і термінознавство

1. КОД:

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий, третій

4. СЕМЕСТР: 2-5

5. КРЕДИТІВ ЄКТС: 16

6.ЛЕКТОР: доц. Сорока Т.В., доц. Четверікова О.Р.

7.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: навчити комплексно підходити до усвідомлення ідентичності аспектною стратифікації та наявності змістових відповідників у МО та МП; сформувані конкретні навички фахової діяльності майбутнього перекладача/тлумача (навчити свідомо уникати буквалізмів, а також прищепити вміння застосовувати трансформації мовних одиниць для досягнення адекватності їх перекладу); навчити різним способам відтворення таких граматичних явищ як особові форми дієслова у активному та пасивному стані, не особові форми дієслова (дієприслівник, герундій, інфінітив), предикативні конструкції з не особовими формами дієслова, модальні дієслова, умовний спосіб в процесі перекладу; навчити відшукувати в текстах на мові оригіналу складні для перекладу граматичні явища й конструкції та застосовувати адекватні варіанти їх відтворення мовою перекладу; навчити перекладати письмово й усно речення, які містять відповідні лексико-семантичні та граматичні труднощі; підготувати до перекладу власне завершених текстів різних функціональних стилів з іноземної мови на українську та з української на іноземну мову.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: види перекладацьких трансформацій (лексичні, граматичні, стилістичні, комплексні);

вміти: визначити ступень відчутності впливу перекладу на розвиток мови культури, що сприймає; здійснювати пошук оптимальних стратегій вибору мовних одиниць в тексті перекладу.

8.СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9.НЕОБХІДНІ ОБОВ'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКВІЗИТ: англійська мова: практичний курс

КОРЕКВІЗИТ: Порівняльна лексикологія, порівняльна граматики, стилістика

10.ЗМІСТ КУРСУ:

Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін. Лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти перекладу. Поняття перекладу як особливого виду комунікації. Денотативний, конотативний та дискурсивно-прагматичний аспекти перекладу. Взаємозв'язок екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації в тексті і його врахування при перекладі. Поняття функціональної інформації (домінанти) тексту і її відображення в перекладі. Переклад буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Проблема одиниці перекладу. Рівні еквівалентності. Співвідношення формальних та змістових категорій при визначенні рівнів еквівалентності. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі: перерозподіл смислових компонентів висловлення, заміна, додавання і вилучення смислових одиниць. Різновиди перекладу за ознаками ситуації перекладу: письмовий та усний переклад, художній, науково-технічний, офіційний тощо. Критерії оцінки якості перекладу. Види лексико-фразеологічних відповідників згідно з теорією закономірних відповідностей: еквіваленти та аналоги (варіантні відповідники). Особливості перекладу образної фразеології. Експресивне перетворення фразеології та його відображення в перекладі. Передавання прислів'їв, крилатих слів в перекладі. Лексико-семантичні трансформації у перекладі. "Безеквівалентна" лексика і шляхи її відтворення у перекладі. Прагматична адаптація елементів, що передають асоціативні реалії. Переклад неологізмів. Передавання інтернаціональної і псевдоінтернаціональної лексики в перекладі. Особливості перекладу стійких словосполучень. Функції перекладу. Питання теорії перекладу в працях англійських й американських аналітиків перекладу. Моделі перекладу.

11.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории переводов. – М.: Междунар. отн-я, 1975. – 239 с.

2. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). – М.: Изд-во ин-та общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.

3. Казакова Т.А. Практические основы перевода. English↔Russian. – Санкт-Петербург: Союз, 2000. – 320 с.
4. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 564 с.
5. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навч. посіб.-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 608 с.
6. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. – М.: Междунар. отн-я, 1980. – 167 с.
7. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. (Очерк лингвистического учения о переводе). – М.: Междунар. отн-я, 1973. – 215 с.
8. Комиссаров В.Н. Теория перевода. (Лингвистические аспекты). – М.: Высш. шк., 1990. – 250 с.
9. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: Курс лекций. – М.: ЭТС, 1999. – 192 с.
10. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. – Київ: Юніверс, 2003. – 280 с.
11. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод: Учебное пособие. – Киев: Эльга, Ника-Центр, 2003. – 136 с.
12. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2003. – 240 с.
13. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода. – М.: Междунар. отн-я, 1974. – 216 с.
14. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы). – Издание 5-е. – СПб.: Филолог. ф-т СПбГУ; М.: Издательский Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. – 416 с.
15. Швейцер А. Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 215 с.
16. Швейцер А.Д. (ред). Текст и перевод. – М.: Наука, 1988. – 165 с.
17. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p.

12.ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13.МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний контроль: (60%): усне опитування, контрольні роботи, завдання для практичних занять, рівневі завдання для модульних контрольних робіт, індивідуальні завдання, тестові завдання.

Підсумковий контроль: (40%): іспит

14.МОВА НАВЧАННЯ: англійська, українська

ПРАКТИКА ПИСЬМОВОГО ТА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

НАЗВА МОДУЛЯ: Практика письмового та усного перекладу з німецької мови

1.КОД:

2.ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: третій, четвертий

4. СЕМЕСТР: 5-8

5. КРЕДИТІВ ЄКТС: 16

6.ЛЕКТОР: доц. Головіна Н.Б.

7.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: навчити комплексно підходити до усвідомлення ідентичності аспектною стратифікації та наявності змістових відповідників у МО та МП; сформулювати конкретні навички фахової діяльності майбутнього перекладача/тлумача (навчити свідомо уникати буквалізмів, а також прищепити вміння застосовувати трансформації мовних одиниць для досягнення адекватності їх перекладу); навчити різним способам відтворення таких граматичних явищ як особові форми дієслова у активному та пасивному стані, не особові форми дієслова (дієприслівник, герундій, інфінітив), предикативні конструкції з не особовими формами дієслова, модальні дієслова,

умовний спосіб в процесі перекладу; навчити відшукувати в текстах на мові оригіналу складні для перекладу граматичні явища й конструкції та застосовувати адекватні варіанти їх відтворення мовою перекладу; навчити перекладати письмово й усно речення, які містять відповідні лексико-семантичні та граматичні труднощі; підготувати до перекладу власне завершених текстів різних функціональних стилів з іноземної мови на українську та з української на іноземну мову.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: види перекладацьких трансформацій (лексичні, граматичні, стилістичні, комплексні);

вміти: визначити ступень відчутності впливу перекладу на розвиток мови культури, що сприймає; здійснювати пошук оптимальних стратегій вибору мовних одиниць в тексті перекладу.

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКВІЗИТ: англійська мова: практичний курс

КОРЕКВІЗИТ: Порівняльна лексикологія, порівняльна граматики, стилістика

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін. Лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти перекладу. Поняття перекладу як особливого виду комунікації. Денотативний, конотативний та дискурсивно-прагматичний аспекти перекладу. Взаємозв'язок екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації в тексті і його врахування при перекладі. Поняття функціональної інформації (домінанти) тексту і її відображення в перекладі. Переклад буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Проблема одиниці перекладу. Рівні еквівалентності. Співвідношення формальних та змістових категорій при визначенні рівнів еквівалентності. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі: перерозподіл смислових компонентів висловлення, заміна, додавання і вилучення смислових одиниць. Різновиди перекладу за ознаками ситуації перекладу: письмовий та усний переклад, художній, науково-технічний, офіційний тощо. Критерії оцінки якості перекладу. Види лексико-фразеологічних відповідників згідно з теорією закономірних відповідностей: еквіваленти та аналоги (варіантні відповідники). Особливості перекладу образної фразеології. Експресивне перетворення фразеології та його відображення в перекладі. Передавання прислів'їв, крилатих слів в перекладі. Лексико-семантичні трансформації у перекладі. "Безеквівалентна" лексика і шляхи її відтворення у перекладі. Прагматична адаптація елементів, що передають асоціативні реалії. Переклад неологізмів. Передавання інтернаціональної і псевдоінтернаціональної лексики в перекладі. Особливості перекладу стійких словосполучень. Функції перекладу. Питання теорії перекладу в працях англійських й американських аналітиків перекладу. Моделі перекладу.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории переводов. – М.: Междунар. отн-я, 1975. – 239 с.
2. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). – М.: Изд-во ин-та общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
3. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. – М.: Междунар. отн-я, 1980. – 167 с.
4. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. (Очерк лингвистического учения о переводе). – М.: Междунар. отн-я, 1973. – 215 с.
5. Комиссаров В.Н. Теория перевода. (Лингвистические аспекты). – М.: Высш. шк., 1990. – 250 с.
6. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: Курс лекций. – М.: ЭТС, 1999. – 192 с.
7. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. – Київ: Юніверс, 2003. – 280 с.
8. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода. – М.: Междунар. отн-я, 1974. – 216 с.

9. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы). – Издание 5-е. – СПб.: Филолог. ф-т СПбГУ; М.: Издательский Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. – 416 с.
10. Швейцер А. Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 215 с.
11. Швейцер А.Д. (ред). Текст и перевод. – М.: Наука, 1988. – 165 с.

12.ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13.МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний контроль: (60%): усне опитування, контрольні роботи, завдання для практичних занять, рівневі завдання для модульних контрольних робіт, індивідуальні завдання, тестові завдання.

Підсумковий контроль: (40%): іспит

14.МОВА НАВЧАННЯ: німецька, українська

Вибіркова складова

ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

НАЗВА МОДУЛЯ: ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

1. КОД: ПНД 1.01

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Звєкова В. К., доц. Везенкова Г.І.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: опанування студентами загальних основ педагогіки; засвоєння психолого-педагогічних та методичних основ організації й управління освітнім процесом у середньому загальноосвітньому закладі; формування та вдосконалення практичних вмінь і навичок застосування педагогічних знань у навчально-виховному процесі; розвиток педагогічного мислення, здатності до аналізу педагогічної дійсності; оволодіння майбутніми фахівцями елементами інноваційних технологій та здатністю впроваджувати їх у навчально-виховний процес; формування професійних якостей особистості, які дозволять успішно оволодівати майстерністю організації освітнього процесу в навчальному закладі, досягти високого рівня самоорганізації професійно-педагогічної діяльності.

Формування цілісного уявлення про психіку, її рівні, психічні явища; засвоєння сутності психічних явищ, основних закономірностей психічних пізнавальних, емоційно-вольових процесів і станів та психологічних особливостей особистості і їх зв'язку з поведінкою та діяльністю людини; формування у студентів аналітико-синтетичного та аналітико-критичного типу мислення.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: поняттєво-категорійний апарат курсу; сутність та складові процесу навчання; освітню систему в Україні; тенденції розвитку педагогіки як науки; загальні закономірності виховання, навчання та розвитку школяра; мету, зміст, принципи, методи і форми організації навчання та виховання в школі; сутність та особливості процесу навчання; зміст загальної середньої освіти та шляхи її модернізації; наукові підходи до класифікації педагогічних технологій; вимоги до вчителя сучасної школи; сутність психічних явищ, як форм відображення дійсності; теорії та парадигми психічної детермінації поведінки та діяльності людини, функції несвідомого, підсвідомого, свідомості та мати цілісне уявлення про рівні психіки, структурні компоненти рівнів психіки, методи загальної психології, методологічні принципи та етапи наукового дослідження, психологічну структуру діяльності, види діяльності та форми її освоєння, психологічну структуру комунікативної діяльності, її значення у формуванні міжособистісних стосунків, структуру соціальних груп, їх види та методи вивчення,

сутність психічних когнітивних процесів (відчуттів, сприймання, пам'яті, мислення і мови, уявлення, уваги), їх види та закономірності проявлення, сутність психічних емоційних процесів (емоційного тону, настрою, ситуативних емоцій, вищих почуттів, афекту) та їх оціночну і мотиваційну функції, сутність вольових процесів та їх роль у регуляції поведінки, психічні особливості людини (темперамент, характер, здібності).

вміти: педагогічно осмислювати та реалізовувати процес розвитку, виховання, навчання школяра та забезпечувати творчий підхід до педагогічної діяльності; грамотно оперувати поняттєво-категорійним апаратом курсу; аналізувати педагогічні ситуації з позицій сучасної педагогіки; діагностувати рівень власних знань, умінь і навичок з дисципліни; удосконалювати педагогічні здібності та вміння педагогічної техніки; виявляти власну педагогічну творчість у розв'язанні проблемних педагогічних ситуацій, які можуть виникнути в освітньому процесі; розробляти конспекти уроків та виховних заходів відносно зазначеної педагогічної технології; організовувати творчу інтелектуальну діяльність учня або колективу з метою формування ключових компетентностей; добирати відповідно до мети діяльності методи і форми навчання, виховання та соціалізації особистості; охарактеризувати психічні явища як форми психічного відображення дійсності і регуляції поведінки та діяльності людини, аналізувати сучасні напрямки психологічної науки, застосувати отримані знання при аналізі та оцінці своєї поведінки і особистості та поведінки і особистості інших людей. класифікувати, характеризувати та застосувати методи психології, визначати роль психологічних знань у різних видах професійної діяльності, у пізнанні себе та інших людей, аналізувати комунікативні дії, застосувати методи вивчення міжособистісних стосунків у групі, застосувати методи вивчення когнітивних процесів, застосувати методи вивчення емоційних процесів, застосувати методи вивчення вольових процесів, дати характеристику прояву особливостей темпераменту, характеру та здібностей у поведінці та різних видах діяльності людини.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗKOBІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКBІЗИТ: Психологія. Педагогіка

КОРЕКBІЗИТ: Основи педагогічної творчості. Інноваційні процеси в освіті

10. ЗМІСТ КУРСУ: Предмет і завдання педагогіки. Мета і завдання виховання. Система освіти в Україні. Розвиток, виховання й формування особистості. Вікова періодизація розвитку особистості. Предмет і завдання дидактики. Процес навчання в сучасній школі. Закономірності і принципи навчання. Зміст освіти. Методи навчання та форми організації навчального процесу. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів. Сутність, структура та методи виховання. Сутність та структура процесу виховання. Загальні методи виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності й поведінки. Методи стимулювання діяльності й поведінки. Методи самовиховання й перевиховання особистості. Зміст та організація процесу виховання. Шляхи згуртування дитячого колективу. Робота вчителя з батьками школярів. Позакласна та позашкільна виховна робота. Технології ефективного навчання. Педагоги-новатори та авторські школи. Наукові основи управління закладами освіти, організація методичної роботи в школі.

Загальна психологія як наука.

Рівні та структура психіки. Методи загальної психології. Діяльність. Спілкування. Особистість. Визначення особистості в загальній психології. Розвиток і формування особистості. Соціальні та біологічні передумови розвитку особистості. Структура особистості. Соціальні групи. Міжособистісні взаємини і статус людини. Лідер і керівник групи.

Відчуття. Сприймання. Уявлення і пам'ять. Мислення і мовлення. Уява. Увага. Емоції і почуття. Воля. Темперамент. Психологічні характеристики темпераменту. Темперамент і індивідуальний стиль діяльності.

Характер. Поняття про характер. Біологічна та соціальна природа характеру. Структура характеру і його властивості. Механізми формування характеру.
Здібності. Поняття про здібності. Задатки і здібності. Здібності і діяльність. Види здібностей та їх класифікація. Рівні розвитку здібностей.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Власова О.І. Педагогічна психологія- К.: Либідь, 2005
2. Головінський І. Педагогічна психологія- К., 2003
3. Бондарчук Е.И. Основы психологии и педагогики- К., 2002
4. Палеха Ю.І. Основы психологии та педагогики- К., 2002
5. Степанов О.М. Основы психологии і педагогики - К., 2006
6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – К., 2001.
7. Фіцула М.М. Педагогіка. – К., 2000.
8. Власова О.І. Педагогічна психологія. – К.: Либідь, 2005.
9. Бондарчук Е.И. Основы психологии и педагогики. – К., 2002.
10. Палеха Ю.І. Основы психологии та педагогики. – К., 2002.
11. Степанов О.М. Основы психологии і педагогики.– К., 2006.
12. Дубравська Д.М. Основы психологии. – Львів, 2001.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

РИТОРИКА

НАЗВА МОДУЛЯ: Риторика

1. КОД:

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 2

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Глушук С.В.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: розвиток мовної особистості студента, ефективне управління мисленнево-мовленневою діяльністю, підготовка вчителя до ефективного мовленнєвого спілкування.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: сутність і сучасний статус риторики; своєрідність риторики як самостійної науки; основні закони організації та управління мисленнево-мовленневою діяльністю; історичні витоки риторики, традиції Давньої Греції та Риму, давньоруського красномовства, українського ораторського мистецтва; специфіку, різновиди і жанри публічного мовлення; праці видатних ораторів; сучасний етикет публічного мовлення; методику та етапи підготовки промови; сучасні вимоги до промовця; вимоги до мовленнєвої культури оратора; найуживаніші моделі мовного етикету; критерії оцінювання усної промови тощо.

вміти: оперувати отриманими знаннями з курсу та застосовувати отримані навички в подальшому навчанні та житті; розуміти взаємозв'язок риторики з будь-якими проявами і змінами, що відбувалися і відбуваються в суспільстві в певну епоху й уміти проаналізувати, який вплив мала і має риторика на ту чи іншу сферу людського життя; володіти технікою мовлення як необхідною передумовою словесної дії і правильно нею користуватися (управляти диханням у процесі мовлення, читання, володіти правильною і чіткою дикцією, силою, чистотою і висотою голосу, орфоепічними нормами вимови); користуватися засобами логіко-емоційної виразності мовлення в тому числі й позамовних

(поза, жест, міміка); володіти прийомами полемічної майстерності; кваліфіковано виконувати праці з написання промови та виголошення її залежно від мети, завдання, місця, часу виступу з урахуванням складу аудиторії, її особливостей.

8.ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9.НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

ПРЕРЕКВІЗИТ: латинська мова, філософія, психологія, лінгвістика.

КОРЕКВІЗИТ: теорія та історія світової літератури.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Риторика як наука, навчальна дисципліна і мистецтво. Основні етапи розвитку риторики (від античності до сьогодення). Основні види і жанри красномовства (судове (юридичне), політичне, академічне, церковне, суспільно-побутове).

Детальна методика та етапи підготовки промови, структура ораторського твору.

Логічні закони, які потрібен знати оратор. Культура мовлення і мовленнєвого спілкування оратора, елементи художності та літературні прийоми в мові оратора.

Зовнішній культурі оратора (імідж оратора) тощо.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Абрамович С. Риторика та гомілетика. — Чернівці, 1995.
2. Абрамович С.Д. та ін. Риторика загальна та судова: Навч. посіб. — К., 2002.
3. Александров Д.Н. Риторика. — М., 2000.
4. Вандишев В.М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібник. — К., 2006.
5. Гурвич С. С., Погорілко В. Ф., Герман М. А. Основи риторики. — К., 1988.
6. Ключев Е.В. Риторика. Инвенция. Диспозиция. Элокуция. — М., 1999.
7. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. — К., 2003.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.